

Få hjælp til at opnå god kvalitet af græsensilage

Med en gennemtænkt slætstrategi og fire digitale værktøjer har du god mulighed for at påvirke både kvaliteten og udbyttet af årets græsslæt.

Der er travlhed på markerne, hvor der arbejdes flittigt med at få de sidste majsmarker slået til, og inden længe starter årets græshøst.

Men før den går løs, er det vigtigt at have sat sig nogle mål for kvaliteten af de enkelte slæt, og for hvordan de enkelte slæt skal opfodres. Det giver de bedste odds for den bedst mulige udnyttelse af hele årets græsproduktion.

God slætstrategi øger værdien af græsproduktionen

Udover antallet af slæt har du stor mulighed for at påvirke udbyttet og kvaliteten i de enkelte slæt. Ved fx at tage 1. slæt ved 81-83 pct. fordøjelighed af organisk stof opnår du et højere indhold af råprotein, mere genvækst og mere plads til kløveren, men også en større tendens til stængeldannelse i 2. slæt, som derfor skal høstes 21-25 dage efter.

Om sommeren, når det er varmt, lignificeres græssets cellevægge, og her skal slætintervallet reduceres til ca. 21 dage for at opnå tilstrækkelig høj fordøjelighed til malkekøer. Alternativt kan du forlænge intervallet og prioritere afgrøden til opdræt og goldkøer.

Fire værktøjer til at optimere årets græsslæt

På Landbrugsinfo.dk kan du finde flere værktøjer, der er frit tilgængelige for alle abonnenter.

I værktøjet *Slætstrategi* kan du indtaste, hvor du bor, og hvilken dominerende græsblending, du har. På den baggrund kan du få beregnet det forventede udbytte og kvalitet i de enkelte slæt, når du ændrer intervallet mellem de enkelte slæt. Du kan udskrive siden og hænge den op i staldkontoret eller bruge værktøjet online som opfølgning efter hvert slæt.

Når du nærmer dig forventet slættidspunkt, bør du bruge *Slætprognosen* i CropManager, som bruger den aktuelle lokale vejrudsigt og markens vandbalance.

Værktøjet *Skårlægningsvej* viser hvilke dage i den kommende uge, hvor der er høj fordampning. Endelig giver værktøjet *Fortørringsprognosen* en prognose for tørstofindholdet i græsset på baggrund af lokale klimadata og input om udbyttens niveau og græsblending. En stor afgrødemængde og rødkløver fortørrer fx langsommere end strandsvingelrige blandinger.

Digitale værktøjer

Slætstrategi

Planlæg slætstrategien for hele sæsonen

Slætprognosen (CropManager)

Skal næste slæt høstes om 5 eller 15 dage?

Skårlægningsvej

Hvilken skårlægningsdag giver bedst mulighed for fortørring i kommende uge?

Fortørringsprognosen

Hvornår skal græsset rives sammen?

Reducerer afgræsning køernes metanudledning?

SIDE 2

Malkekvægs-krydsninger kan mindske metanudledning

SIDE 3

Avl har øget produktionsværdien

SIDE 2

Reducerer afgræsning køernes metanudledning?

Nu skal det undersøges, om køer på græs under danske forhold udleder mindre metan end køer, der fodres på stald. I så fald kan det være et billigt virkemiddel til at sænke mælkens klimaaftryk.

Udenlandske undersøgelser har vist, at køer på græs udleder 20-30 pct. mindre metan end køer, der fodres på stald. Nu vil SEGES Innovation undersøge, om de samme resultater kan findes hos danske køer på danske græsmarker.

Chefkonsulent Nicolaj Ingemann Nielsen, som står i spidsen for undersøgelsen, er spændt på resultatet:

"Hvis vi kan dokumentere, at metanudskillelsen er lavere hos græssende køer, kan det blive et oplagt og billigt virkemiddel for økologiske besætninger til at sænke mælkens klimaaftryk, fordi deres køer jo afgræsser i forvejen. For nogle konventionelle besætninger kan afgræsning også blive mere attraktivt, afhængig af hvor stor en reduktion vi kan dokumentere for køer på græs," forklarer han.

Undersøger effekt af græskvalitet og timer på græs

Ifølge Nicolaj Ingemann Nielsen har de udenlandske undersøgelser vist store sæsonudsving i den metanreducerende effekt. Derfor vil han og hans team følge køerne i undersøgelsen med metanmålinger gennem hele græsningssæsonen.

"Her vil vi også se på, om vi kan sammenkæde græssets kvalitet til omfanget af metanudskillelsen, og hvilken betydning antallet af dyrenes timer på græs har. Endelig vil vi se på, hvilken effekt det har på metanudskillelsen, når afgræsningen suppleres med fodring på stald," forklarer Nicolaj Ingemann Nielsen.

Undersøgelsen gennemføres i første omgang i tre besætninger, hvor køernes metanudledning måles både i stalden og på græs for at beregne forskellen. To af besætningerne afgræsser i dagtimerne, mens den tredje besætning praktiserer døgnafgræsning.

Forventninger til resultatet

Nicolaj Ingemann Nielsen forventer, at afgræsningens effekt på metanudledningen både vil afhænge af græsudbuddet, græskvaliteten og antal timer på græs.

"Og når vi gør det samlede klimaaftryk op på årsniveau, har det jo naturligvis også betydning for det samlede klimaaftryk, hvor mange måneder om året, at køerne er på græs," slutter han.

Undersøgelsens resultat forventes klar sidst på året.

VIL DU VIDE MERE:

NICOLAJ INGEMANN NIELSEN, NCN@SEGES.DK

Avl har øget produktionsværdien af din ko med knap 2.000 kr. på 10 år

Fra 2010 til 2020 er en Dansk Holstein-ko genetisk forbedret med knap 2.000 kr. Ydelse og sundhed vægter særligt tungt.

En gennemsnitlig dansk Holstein-ko ydede ifølge RYKs opgørelser i 2010 9.700 kg mælk med en proteinprocent på 3,35 pct. Disse tal var i 2020 steget til 11.441 kg mælk og en proteinprocent på 3,51 pct. I samme periode er fedtprocenten faldet fra 4,09 pct. til 4,07 pct.

De øvrige racer har fulgt den samme udvikling, som skyldes øget viden om mana-

gement, bedre fodring og en avlsmæssig fremgang. SEGES Innovation har opgjort, at den avlsmæssige udvikling har bidraget med en produktivitetsstigning på knap 2.000 kr. pr årsko i perioden.

"I forhold til økonomien er det naturligvis primært ydelsen, og ikke mindst andelen af værdistoffer i mælken, der øger værdien. Men også den avlsmæssige fremgang for de sundhedsmæssige egenskaber betyder noget for økonomien og ikke mindst dyrevelfærden," fortæller afdelingsleder Anders Fogh, SEGES Innovation.

Mere klimavenlig

Avlen er også et vigtigt redskab i arbejdet for en mere klimavenlig ko. Helt basalt handler NTM om at øge produktionen af mælk og kød med mindre input, og det har en gunstig effekt på klimabelastningen.

Specifikt mindsker NTM spildet i form af færre kalve, der dør ved fødsel og i opdrætsperioden, og køer der holder længere. Længere holdbarhed giver et mindre behov for kvier, hvilket også gavner klimaet.

"I Norden har vi via NTM en lang tradition for et bredt avlsmål, der betyder fremgang for såvel ydelse som øvrige egenskaber. Faktisk er det fantastisk at se fremgang på både yversundhed og ydelse. De to egenskaber er normalt avlsmæssigt modsatrettede," forklarer Anders Fogh.

Konkret betyder avlsfremgangen godt 4,5 pct. færre førstegangsbehandlinger af mastitis i en gns. Dansk Holstein-besætning i 2020 i forhold til 2010.

Malkekvægskrydsninger kan mindske metanudledningen

Bedre sundhed og øget holdbarhed ved malkekvægskrydsninger er med til at reducere deres klimaaftryk i form af mindre metan.

Der er flere værktøjer til at reducere metanudledningen fra kvægbesætningen. Et af dem er krydsning af malkekvægsracer, fortæller Julie Brastrup Clasen, der har været med til at lave nye beregninger i SimHerd.

”Reproduktionen forbedres, når du går fra renracet Holstein til krydsninger. Denne reduktion i antallet af opdræt betyder, at besætningens metanudledning pr. kg EKM reduceres med 3-5 pct. ved krydsning med Montbéliarde og 5-6 pct. ved krydsning med Jersey, da Jersey forventes at have lidt bedre fodereffektivitet,” fortæller hun.

Bedre fodereffektivitet rykker endnu mere

I metanreduktionen er der ikke er medregnet, at malkekvægskrydsninger ifølge studier fra USA formentlig har en bedre fodereffektivitet end Holstein.

”Antager vi, at der er en krydsningsfrodighed på 5 pct. for fodereffektivitet hos malkekøerne, vil metanudledningen pr. kg EKM reduceres med 9-10 pct. for krydsning med Jersey og 7-8 pct. for krydsning for Montbéli-

arde. Og ikke nok med det, så kan den forbedrede fodereffektivitet øge dækningsbidraget med 500 kr. pr. årsko oven i gevinsten ved krydsning uden medregnet krydsningsfrodighed,” forklarer Julie Brastrup Clasen.

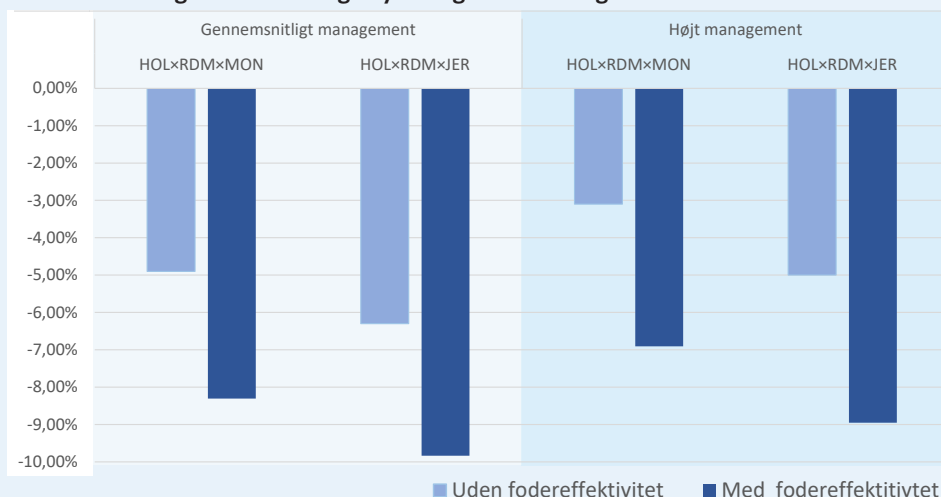
Reduktionen er lidt større for besætninger med gennemsnitligt managementniveau, da effekten af krydsning generelt er større end i besætninger med højt managementniveau.

Dækningsbidrag forbedres også

Tidligere SimHerd-beregninger har desuden vist, at systematisk krydsning med Holstein, RDM og Jersey eller Montbéliarde øger dækningsbidraget med cirka 500-1.500 kr. pr. årsko i forhold til en besætning med ren Holstein. Stigningen afhænger af besætningens managementniveau.

Det øgede dækningsbidrag skyldes ifølge Julie Brastrup Clasen i høj grad, at sundheden forbedres og reproduktionseffektiviteten øges, når man går fra renracet Holstein til malkekvægskrydsning, og at kvieopdrættet i besætningen derved kan reduceres markant. Hun understreger, at den nøjagtige effekt af krydsning naturligvis altid er besætningsspecifik.

Metanudledning fra malkekvægskrydsninger sammenlignet med renracet Holstein

Malkekvægskrydsninger udleder mindre metan

Krydsninger mellem Holstein, RDM og enten Jersey eller Montbéliarde udleder ifølge SimHerd-beregninger mellem 3 og knap 10 pct. mindre metan end renracet Holstein.

VIL DU VIDE MERE:
JULIE BRASTRUP CLASEN, JBC@SIMHERD.COM

Kommer ikke af sig selv

Avlsfremgangen kommer ikke fra den ene dag til den anden. Det er det lange seje træk, der akkumuleres over tid. De nordiske lande har altid været avlsmæssige frontløbere med et samlet indeks, det tidligere S-indeks og i dag NTM, årtier før andre lande, ligesom vi var blandt de første i verden, der for godt tre år siden fik avlsværditallet 'Sparet foder'.

Anders Fogh er dog meget bevidst om, at grundlaget for dansk avlsarbejde ikke kommer af sig selv.

”Vi vil gerne rose danske mælkeproducenter for stadigvæk flittigt at lave de frivillige registreringer på fx fødselsforløb og temperament. Uden dem kan vi ikke lave avlsværditallene,” siger han.

På Nordisk Avlsværdiurderings hjemmeside kan du selv gå i dybden med udviklingen i de specifikke egenskaber. Med få klik får du en overskuelig grafisk visning sorteret på både lande og racer. Scan QR-koden og leg selv med tallene.

VIL DU VIDE MERE:
ANDERS FOGH, ADF@SEGES.DK

Effekt af 10 års avl hos Dansk Holstein-køer

Egenskab	Gns. indeks køer		Forbedring i perioden
	2010	2020	
Fedt	92,5	102,9	25 kg på 305 dage
Protein	90,4	102,6	24 kg på 305 dage
Interval fra 1. til sidste inseminering for køer	90	101,9	-9,5 dage
Livskraft i 1. laktation (fødsel)	96,1	100	1,4 % levendefødte
Livskraft i 1. laktation (kælving)	92,9	101,3	3,8 % levendefødte
Antal behandlinger for mastitis	93,2	101	-4,4 % 1. behandlinger
Øvrige metaboliske sygdomme end ketose	94,8	101	-0,9 % 1. behandlinger
Sålesår	95,8	101,5	-0,03 gennemsnitsscore på en skala fra 0-3 (0 er rask)
Holdbarhed	88,4	102,5	157 dage i produktion
Sen ungdyroverlevelse for kvier	95,5	100,8	0,6 % flere overlevende
NTM	-21	4,8	1935 kr. pr. årsko

Tablet: Der er sket avlsmæssige forbedringer på de mest betydende egenskaber fra 2010-2020.

Animationsfilm forklarer kort og godt om antibiotikaresistens

Hvordan opstår antibiotikaresistens, hvordan kommer resistente bakterier ind i din besætning, og hvad kan du gøre for at begrænse det? Ny film giver korte og klare svar.

Jo mindre antibiotika du bruger, jo større er dit bidrag til at bremse udviklingen af antibiotikaresistens. Det ved de fleste kvæglandmænd. Men måske stopper manges viden om antibiotikaresistens der.

Derfor har SEGES Innovation produceret en animationsfilm, der på få minutter giver svar på nogle vigtige spørgsmål:

- Hvordan opstår antibiotikaresistens?
- Hvordan kommer resistente bakterier ind i besætningen?
- Kan resistente bakterier smitte fra dyr til mennesker?
- Hvordan reducerer du risikoen for udvikling af antibiotikaresistens?
- Hvorfor har dit valg af behandling betydning for både mennesker og dyr?

Scan QR-koden for at se filmen *Beskyt din besætning og samfundet mod antibiotikaresistens* eller find den på SEGES.tv

VIL DU VIDE MERE:
HENRIK LÆSSØE MARTIN, HLM@SEGES.DK

Husk din oplysningspligt hvis besætningen er i salmonellastatus 2

Den ansvarlige for en kvægbesætning i salmonellastatus 2 har pligt til at oplyse om status til alle, der har kontakt med besætningen.

Hvis du er ansvarlig for en besætning i salmonellastatus 2, skal du oplyse enhver, der har kontakt med besætningen, om at den er under offentligt tilsyn på grund af Salmonella Dublin. Det er nemlig den besætningsansvarlige, som har oplysningspligten.

Du skal informere både dem, som skal servicere dig i stalden og i marken, og dem som leverer varer eller foder til din bedrift. Det vil fx sige dyrlæge, fodringrådgiver, klovbeskærer, inseminør, håndværkere, foderstof, maskinstationer, biogasanlæg m.fl.

Minimer antallet af besøg

Når besætningen er i salmonellastatus 2, skal besøg på bedriften så vidt muligt minimeres og kun være absolut nødvendige besøg. Du må ikke have "unødvendige" besøg i stalden af fx skoleklasser, familie, venner og naboer.

Dine forretningsforbindelser har pligt til at besøge salmonellafrie besætninger først på ruten, altså før de besøger besætninger i status 2, medmindre det er absolut akut. Det er dig, som skal oplyse dette ved bestilling af en ydelse.

VIL DU VIDE MERE:
BETINA TVISTHOLM, BETV@SEGES.DK

Grovfoderekursion 8. juni 2023

Sæt kryds i kalenderen torsdag den 8. juni og tag med på årets Grovfoderekursion. I år tager vi til Horsenseggen, hvor vi skal besøge bedriften I/S Jespersen v/Ole og Martin Jespersen.

På bedriftens arealer kan du opleve en masse topaktuelle demonstrationer, og i stalden vil der blive vist mange nye tips og tricks, der kan øge mælkeproduktionen.

Tilmeldingen åbner **12. maj** på www.grovfoderekursion.dk

Grovfoderekursionen afholdes af Specialudvalget for Græs og Grovfoder.

Specialudvalget for
Græs og Grovfoder

Uanset hvor du er...

...kan du nu tjekke kritiske målepunkter i EasyCow

Er du altid lidt nysgerrig på, om din mælkeproduktion kører efter planen? Med EasyCow har du et godt og hurtigt overblik over dine kritiske målepunkter – uanset hvor du er!

Husk, at EasyCow er en del af DMS og ikke koster ekstr.

